

**Türkmenistanyň Statistika
baradaky döwlet komitetiniň
2015-nji ýylyň 16-njy dekabryndaky
69 belgili buýrugy bilen
tassyklanyldy**

**Işleýän hususy telekeçiniň statistik hasaba alnyşynyň
kartoçkasyny doldurmak boýunça
GOLLANMA**

**1 BÖLÜM. HUSUSY TELEKEÇINIŇ TAPAWUTLANDYRYJY
ALAMATLARY**

1-nji setirde hususy telekeçiniň doly familýasy, ady, atasynyň ady görkezilýär.

2-nji setirde hususy telekeçiniň hususy salgyt belgisi (HSB) görkezilýär, hususy telekeçiniň şereketleri üçin, şereketiň ýolbaşçysynyň HSB-si görkezilýär.

3-nji setirde hususy telekeçiniň hojalyk subýektleriň umumy klassifikatory boýunça tapawutlandyryjy kody - HSUK görkezilýär (“Maglumat hatynda” we “Hojalyk subýektleri kiçi we orta telekeçilik subýektlerine degişli etmek barada hususy telekeçiler üçin güwänamada” görkezilen).

4-nji setirde hususy telekeçiniň raýatlygy görkezilýär.

5-nji setirde ýazgysy boýunça ýaşayan ýeriniň salgysy şu aşakdaky zygiderlilikde görkezilýär: şäher (oba, geňeşlihk), köçe, jaý, otag. Eger-de hususy telekeçi wagtlaýynça başga ýerde ýaşayan bolsa, onda 6-njy setir doldurylýar.

7-nji setirde hususy telekeçiniň telefony, faksy, we elektron aragatnaşygy görkezilýär.

8-nji setirde Türkmenistanyň Baş döwlet salgyt gullugy tarapyndan emele getirilen ykdysady işleriniň görnüşleriniň sanawyna ÝIGDK we ÝIGDK Rev 2 klassifikatoryna laýyklykda hususy telekeçiniň esasy ykdysady işleriniň görnüşiniň ady görkezilýär.

9-njy setirde Türkmenistanyň Baş döwlet salgyt gullugy tarapyndan emele getirilen ykdysady işleriniň görnüşleriniň sanawyna ÝIGDK we ÝIGDK Rev 2 klassifikatoryna laýyklykda hususy telekeçiniň goşmaça ykdysady işleriniň görnüşleriniň ady görkezilýär.

10-njy setirde hususy öndürilen önümiň ady we söwda berçesi (markasy) görkezilýär.

11-nji setirde işiň şol ýa-da beýleki görnüşine hereket edýän ygtyýarnama bar bolsa doldurylýar. Senäniň aýy san şeklinde doldurylýar (mysal üçin, ýanwar – 01).

Şereketiň agzasy bolan hususy telekeçi 12-nji setiri doldurýar «1» goýýar we şereketiň agzalarynyň sany 13-nji setirde görkezýär. Eger-de hususy telekeçi şereketiň agzasy bolmasa, onda ol 12-nji setiri doldurýar «2» goýýar we 13-nji setiri doldurmaýar.

2A BÖLÜM. HUSUSY TELEKEÇINIŇ YKDYSADY IŞLERINIŇ GÖRKEZIJILERI

01-nji setiri hasabat döwründe işiň hasabat döwri boýunça «Hususy telekeçiniň bellenen patent töleginiň tölenendigine şaýatlyk edýän patenti» alan hususy telekeçiler doldurýarlar.

02-nji setir hökman IV bölümiň «Salgydyň pul möçberiniň (goşmaça patent töleginiň) hasaplamasy» «Salgyt salmagyň ýeňillikli ulgamy degişli edilen şahsy adamlardan - hususy telekeçilerden alynýan girdeji salgydy boýunça beýannama (goşmaça patent tölegi)» 19-njy setire «Hasaplanan salgydyň pul möçberi» gabat gelmelidir.

03-nji setir patent boýunça işleýän hususy telekeçiler üçin hökman III bölümiň «Jemi girdejiniň pul möçberi barada maglumat» «Salgyt salmagyň ýeňillikli ulgamy degişli edilen şahsy adamlardan - hususy telekeçilerden alynýan girdeji salgydy boýunça beýannama (goşmaça patent tölegi)» 12-nji setire «Telekeçilik işini amala aşyrmakdan alynýan jemi girdejiniň pul möçberi» gabat gelmelidir.

Bellige alyş şahadatnamasy boýunça işleýän hususy telekeçiler üçin 03-nji setir hökman III bölümiň «Alnan girdejiler we hasaplanan salgydyň pul möçberi barada maglumat» «Şahsy adamlardan alynýan girdeji salgydy boýunça beýannamadan» 19-nji setiriň «Telekeçilik işini amala aşyrmakdan alnan jemi girdejiniň pul möçberi» B bölegine «Türkmenistandaky çeşmelerden alnan girdejiler barada maglumatyna» gabat gelmelidir.

04-nji setir hökman III bölümiň «Jemi girdejiniň pul möçberi barada maglumat» «Salgyt salmagyň ýeňillikli ulgamy degişli edilen şahsy adamlardan - hususy telekeçilerden alynýan girdeji salgydy boýunça beýannama (goşmaça patent tölegi)» 05-nji setire «Harytlary (işleri, hyzmatlary) ýerlemekden alnan girdeji» gabat gelmelidir.

Diňe bellige alyş şahadatnamasy boýunça işleýän hususy telekeçiler 04-nji setiri doldurmaýarlar.

05-nji setir hökman II bölümiň «Hasaplaşylmaga degişli goşulan baha üçin salgydyň umumy pul möçberiniň hasaplamasy» «Hususy telekeçiler üçin goşulan baha üçin salgyt boýunça beýannamadan» 20-nji setire «Hasaplaşylmaga degişli goşulan baha üçin salgydyň pul möçberi» gabat gelmelidir.

06-nji setir hökman II bölümiň «Hasaplaşylmaga degişli goşmaça tölegiň pul möçberiniň hasaplamasy» «Aksiz boýunça beýannamadan» 19-nji setire «Hasaplaşylmaga degişli aksiziň pul möçberi» gabat gelmelidir.

07-nji setir hökman häzirkiki statistiki formanyň 08- 12-nji setirleriniň jemine gabat gelmeli.

08-12-nji setirler patent boýunça işleýän hususy telekeçiler üçin hökman V bölümiň «Çykadajylar we sap girdeji barada maglumat» «Salgyt salmagyň

ýeňillikli ulgamy degişli edilen şahsy adamlardan - hususy telekeçilerden alynýan girdeji salgydy boýunça beýannama (goşmaça patent tölegi)» 24-nji setirine «Harytlary (işleri, hyzmatlary) öndürmek we ýerlemek bilen baglanyşykly çykdaýylar (harajatlar)» gabat gelmelidir.

08-12-nji setirler hökman bellige alyş şahadatnamasy boýunça işleýän hususy telekeçiler üçin IV bölümiň «Salgyt özenini hasaplamak üçin kabul edilýän aýyrmalar barada maglumat» «Şahsy adamlardan alynýan girdeji salgydy boýunça beýannamadan» 42-nji setiriň «Salgyt salynýan gurdejini kesgitlemek üçin kabul edilýän aýyrmalar» B bölegine «Telekeçilik işini, hünär hyzmatlaryny amala aşyrmak bilen baglanyşykly aýyrmalar» gabat gelmelidir.

13-nji setirde öz önümini (hyzmatlary) öndürmek üçin hem ýurduň içinde, hem daşary ýurtlardan satyn alnan çig mallaryň we materiallaryň umumy gymmaty görkezilýär.

14-nji setirde ýerli üpjün edijilerden öz önümini (hyzmatlary) öndürmek üçin satyn alnan çig mallaryň we materiallaryň gymmaty görkezilmeli.

15-nji setirde daşary ýurtlardan getirilýän satyn alnan çig malyň we materiallaryň gymmaty görkezilýär, oňa Türkmenistanyň gümrük çäğine çenli eltmek boýunça ähli çykdaýylar, şol sanda ätiýaçlandyryş we ulag çykdaýylary goşulýar.

15a setirde oba hojalyk önümçiligi üçin alnan ýer bölekleriniň meýdany geklarda görkezilýär.

16-17-nji setirlerde öz öndüren taýýar önümleriniň ýylyň başyna we ahyryna ammarlarda ýa-da beýleki saklanýan ýerlerde galyndylary satuw nyrhlary boýunça görkezilýär.

18-nji setir hökman patent boýunça işleýän hususy telekeçiler üçin V bölümiň «Çykdaýylar we sap girdejiler barada maglumat» «Salgyt salmagyň ýeňillikli ulgamy degişli edilen şahsy adamlardan - hususy telekeçilerden alynýan girdeji salgydy boýunça beýannama (goşmaça patent tölegi)» 28-nji setire «Telekeçilik işini amala aşyrmakdan alnan sap girdeji» gabat gelmelidir.

19-nji setir hökman 20-23-nji setirleriň jemine deň bolmalydyr.

20-23-nji setirlerde emlägiň görnüşi boýunça telekeçilik maksatlarynda ulanylýan önden we täzeden alnan emlägiň gymmaty görkezilýär. 23-nji setirde telekeçilik maksatlary üçin ulanylýan sanawa girizilmedik emlägiň gymmaty görkezilýär.

2B BÖLÜM. HUSUSY TELEKEÇINIŇ YKDYSADY IŞLERINIŇ GÖRKEZIJILERI

24-nji setir hökman 25-28-nji setirleriň jemine deň bolmalydyr.

25-28-nji setirlerde hasabat döwri (ýyl) üçin täze girizilen şeýle hem satyn alnan telekeçilik maksatlary üçin ulanmak göz önünde tutulan esasy gaznalaryň gymmaty görkezilýär. Maýa goýumlaryň göwrümne täze satyn alnan esasy gaznalaryň, enjamlary goşmak bilen, önümlü we tohumly mallary, guşlary, balygy ösdürüp ýetişdirmek we köp ýyllyk agaçlary ösdürmek üçin gönükdirlen

çykdaýylar girýär. Beýleki çykdaýylara ýagny 28-nji setirde işgärleriň (işe kabul edilýän işgärleriň) okadylmagyna gönükdirlen çykdaýylar görkezilýär.

1-nji sütünde esasy serişdelere (esasy goýumlar) maýa goýumlaryň umumy möçberi görkezilýär.

2-3-nji sütünlerde öz we karz serişdeleri - esasy goýumlaryň maliýeleşdirilmeginiň çeşmeleri görkezilýär.

3 BÖLÜM. HUSUSY TELEKEÇILIKDE IŞ BILEN MEŞGULLYK

01-nji setire «Ortaça iş hakyny hasaplamak üçin işgärleriň hakyky sany» hususy telekeçiler, hakyna tutulan işgärler we tölegli kömek berýän maşgala agzalary girýär.

Ortaça iş hakyny hasaplamak üçin işgärleriň hakyky sanyna beýleki kärhanalardan kabul edilen utgaşdyryp işleýän işgärler, yzygider şertmana boýunça işleýän şahslar, şeýle hem göwrelilik boýunça we çaga dograndygy üçin zähmet rugsadyndaky we çaga seretmek boýunça goşmaça zähmet rugsadyndaky aýallar girmeyär. Ýylyň başyndan bäri döwri üçin işgärleriň hakyky sany hakyna tutulan işgärleriň, kömek berýän maşgala agzalarynyň sanlaryny ýylyň başyndan işlän aýlarynyň ählisini goşmak ýoly bilen we alnan jemi aýlarynyň sanyna bölmek bilen, hususy telekeçileri hasaba alyp kesgitlenilýär.

Eger-de hususy telekeçi hakyna tutulan işgärleri bolmazdan we kömek berýän maşgala agzalary bolmazdan işleýän bolsa, onda 01-nji setirde «1» san goýulýar.

02-nji setirde aýallaryň hakyky sany görkezilýär. 02-nji setir 01-nji setirden kiçi ýa-da deň bolup biler.

03-nji setir «Hakyna tutulan işgärleriň hakyky sany» ýylyň başyndan bäri döwri üçin ýylyň başyndan ähli aýlar üçin hakyna tutulan işgärleriň sanyny goşmak ýoly bilen we alnan jemi işlenen ýylyň aýlarynyň sanyna bölmek bilen kesgitlenilýär.

04-nji setir «tölegli kömek berýän maşgala agzalarynyň hakyky sany» ýylyň başyndan bäri döwri üçin hususy telekeçileri hasaba almazdan, ýylyň başyndan ähli aýlar üçin kömek berýän maşgala agzalaryny goşmak ýoly bilen we alnan jemi işlenen ýylyň aýlarynyň sanyna bölmek bilen kesgitlenilýär.

05-nji setirde sanawyň düzümünde bolmadyk işgärleriň ortaça sany bu işgärleriň her bir senenama günü üçin şertnamanyň hereket edýän döwrüniň dowamynda bitewi birlik hökmünde hasaba alynmagyndan ugur alnyp hasaplanylýar.

06-njy setirde beýleki kärhanalardan utgaşdyryp işlemek boýunça işe kabul edilen işgärleriň sany görkezilýär, olar aýratyn hasaba alynýar.

2-nji sütünde iş hakynyň ähli görnüşleri, şeýle hem pul we natural görnüşinde hasaplanan pul sylaglary, goşmaça tölegler we durmuş ýeňillikler görkezilýär.

4 BÖLÜM. HUSUSY ÖNÜMIŇ (HARYTLARYŇ WE HYZMATLARYŇ) ÖNDÜRILIŞI WE ÝERLEŞDIRILIŞI

Bölümde öndürilen önümleriň (harytlaryň, hyzmatlaryň) her bir görnüşi boýunça maglumatlar görkezilýär. Önümleriň belli bir görnüşleriniň öndürilişi barada maglumatlara hususy telekeçileriň öz çig malyndan we materiallaryndan, şeýle hem sargytçynyň beren çig malyndan we materiallaryndan öndürilen, daşyna goýbermek, özüniň düýpli gurluşygyna we senagat däl hojalyklaryna goýbermek üçin niýetlenen, işgärlerine zähmet hakynyň hasabyna berlen, şeýle hem öndüriji tarapyndan senagat-önümçilik hajatlaryna harçlanan senagat we oba hojalyk önümleri (ýagny, jemi öndürileni) goşulýar.

Setirlerde öndürilen önümleriň (harytlaryň, hyzmatlaryň) natural (1-nji sütün) we gymmatlyk (2-nji sütün) görnüşlerindäki möçberi görkezilýär. 2-nji sütünde hasabat ýylynda öndürilen önümiň (harytlaryň, hyzmatlaryň) gymmaty hereket edýän nyrlarda goşulan baha salgydy we aksizi goşmazdan görkezilýär.

3 we 4-nji sütünlerde hem ýurduň içinde, hem daşary ýurtlarda öz öndüren ýerlenen önümleriniň (harytlary, hyzmatlaryň) natural we gymmatlyk möçberileri görkezilýär.

Ýük daşamak işi bilen meşgullanýan telekeçiler üçin, ulagyň ýük dolanşygynyň möçberini we ýolagçy dolanşygynyň möçberini hökman görkezmeli. Ýük dolanşygynyň möçberi daşalan ýüküň her tapgyrynyň (ugradylyşynyň) agramynyň onuň daşalan aralygyna çykýan bahasy hökmünde kesgitlenýär we tonna-kilometr bilen aňladylýar. Ulagyň ýolagçy dolanşygynyň möçberi ýolagçylaryň sanynyň olaryň gatnadylýan aralygyna köpeldilen jemi hökmünde kesgitlenilýär; ulagyň gatnaw ugrlarynyň aýry-aýry görnüşleri we beýleki alamatlary boýunça hasaplanyp çykarylýar. Ýolagçy dolanşygynyň ölçeg birligi ýolagçy-kilometr hasaplanýar, ýagny ýolagçylaryň 1km aralygy geçirmegi.

**Ykdysadyýetiň döwlete
dahylsyz böleginiň
statistika
müdirliği**